

Warszawa, 16.11.2015

Pani Dorota Kopeć
Zastępca Dyrektora Departamentu
Polityki Regionalnej
Urząd Marszałkowski
Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Azaleus Pan' Dyrektor!

W odpowiedzi na pismo z dnia 5 listopada br., znak: PR-I.410.9.5.2014, odnośnie wystąpienia pomocy publicznej w projekcie realizowanym przez Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES) w ramach Działania 11.3.1 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, pragnę odnieść się poniżej do przedstawionych przez Państwa wątpliwości dotyczących identyfikacji pomocy publicznej na etapie poprzedzającym zawarcie umowy o dofinansowanie projektu.

Na wstępie pragnę przypomnieć, że zgodnie z przepisami o pomocy publicznej (art. 2 pkt 16 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. *o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*) oraz orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, beneficjentem pomocy publicznej może być każdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą, bez względu na formę organizacyjno-prawną oraz sposób finansowania. Należy podkreślić, iż na gruncie orzecznictwa TS UE pojęcie przedsiębiorcy jest interpretowane bardzo szeroko, zaś przez działalność gospodarczą należy rozumieć oferowanie dóbr i usług na danym rynku. Przedsiębiorcą może być zatem zarówno osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, spółka prawa handlowego, spółka cywilna, przedsiębiorstwo państwowe, jak również stowarzyszenie, fundacja, czy nawet organ administracji publicznej o ile prowadzi działalność gospodarczą, polegającą na sprzedaży dóbr i usług. W związku z tym nie jest możliwe podmiotowe wyłączenie określonych odbiorców wsparcia spod reguł pomocy publicznej, ponieważ tego typu podejście nie jest zgodne z obowiązującym stanem prawnym oraz praktyką orzecniczą. Wykluczenie pomocy publicznej wymaga zatem analizy konkretnych warunków udzielania wsparcia oraz jego wpływu na potencjalne zakłócenie konkurencji oraz wymiany handlowej między państwami członkowskimi.

Przekazanie beneficjentowi środków na realizację projektu na podstawie umowy o dofinansowanie projektu nie stanowi co do zasady udzielenia pomocy publicznej na rzecz beneficjenta. Wybór beneficjenta jest dokonywany w trybie wskazanym w art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. *o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020* i tym samym w niniejszym przypadku nie zachodzi przesłanka selektywności udzielonego wsparcia, o której mowa w art. 107 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Dodatkowo, środki przekazane beneficjentowi na realizację projektu służą osiągnięciu celów wskazanych w programie operacyjnym oraz przekazywaniu bezpośredniego wsparcia na rzecz podmiotów biorących udział w projekcie, których należy uznać za bezpośrednich odbiorców pomocy publicznej.

Przedsiębiorczość społeczna stanowi szczególną formę działalności łączącą cele ekonomiczne z celami społecznymi. Tym samym, na tym poziomie niezbędna jest weryfikacja charakteru prowadzonej działalności pod kątem wystąpienia pomocy publicznej. Podmioty ekonomii społecznej mogą funkcjonować w ramach następujących form prawnych, tj. jako działalność nieodpłatna, odpłatna oraz działalność gospodarcza. Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, **działalność pożytku publicznego nie jest działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej i może być prowadzona jako**

działalność nieodpłatna lub jako działalność odpłatna. Jednocześnie, działalność odpłatna może pod pewnymi warunkami zostać uznana za działalność gospodarczą. W szczególności dotyczy to przypadku, gdy wynagrodzenie pobierane za działalność prowadzoną w zakresie zadań publicznych jest wyższe niż koszty tej działalności, a także gdy przeciętne miesięczne wynagrodzenie osoby fizycznej z tytułu zatrudnienia przy wykonywaniu statutowej działalności odpłatnej za okres ostatnich 3 miesięcy przekracza 3-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez prezesa GUS za poprzedni rok (art. 9 ust. 1 ustawy). Dodatkowo, na organizację, która planuje podjąć działalność odpłatną został nałożony obowiązek wyodrębnienia tej działalności w statucie lub innym akcie wewnętrznym. W przypadku, gdy organizacja prowadzi odpłatną działalność statutową i działalność gospodarczą, to przedmiot działalności gospodarczej nie może pokrywać się z działalnością odpłatną.

Z uwagi na powyższe rozróżnienie, każdy przypadek udzielenia wsparcia przez OWES na rzecz podmiotu ekonomii społecznej powinien zostać poddany odrębnej analizie pod kątem wystąpienia pomocy publicznej. W pierwszej kolejności regułami pomocy będą objęte podmioty, które prowadzą działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej (podmioty te są w świetle prawa przedsiębiorstwami, a zatem podlegają one takim samym regulacjom prawnym jak pozostałe podmioty prowadzące komercyjną działalność ekonomiczną). W pozostałych przypadkach, wystąpienie pomocy publicznej uzależnione jest od rodzaju prowadzonej działalności. Podmioty prowadzące odpłatną działalność pożytku publicznego będą wyłączone spod zasad pomocy publicznej pod warunkiem, że działalność ta została wyodrębniona w statucie lub innym akcie wewnętrznym organizacji oraz nie pokrywa się z prowadzoną działalnością gospodarczą.

W przypadku, gdy OWES planuje udzielanie bezpośredniego wsparcia na rzecz podmiotów ekonomii społecznej przed zawarciem umowy o dofinansowanie projektu, zaś wydatki te zostaną następnie zrefundowane po zawarciu umowy o dofinansowanie projektu, powyższe wsparcie udzielone na rzecz podmiotów ekonomii społecznej powinno zostać objęte regułami pomocy zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zakaz udzielania pomocy publicznej przed formalnym zawarciem umowy o udzielenie pomocy (tzw. efekt zachęty) nie dotyczy wydatków objętych pomocą *de minimis*. Tym samym, w opisanym przypadku jedyną dopuszczalną formą udzielania pomocy będzie pomoc *de minimis*. Jednocześnie, podmiot udzielający pomocy (OWES) powinien zapewnić, że wsparcie udzielone przed zawarciem umowy o dofinansowanie projektu, które w chwili dokonania refundacji poniesionych wydatków stanie się pomocą *de minimis*, nie doprowadzi do naruszenia warunków udzielenia pomocy. W szczególności niezbędne jest zatem:

1. Zbadanie przed udzieleniem wsparcia czy beneficjent pomocy nie podlega wykluczeniu z udzielania pomocy *de minimis*,
2. Określenie wartości pomocy w stosunku do planowanych form wsparcia,
3. Po podpisaniu decyzji o dofinansowanie projektu ponowne sprawdzenie czy na dzień zawarcia umowy nie zachodzą przesłanki wykluczające dany podmiot z udzielenia pomocy *de minimis* oraz potwierdzenie przeprowadzonej weryfikacji stosownymi dokumentami (formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc *de minimis*, stosowne oświadczenia i zaświadczenia składane przez beneficjenta pomocy),
4. Przeliczenie wartości udzielonej pomocy według kursu euro aktualnego na dzień zawarcia umowy o dofinansowanie projektu,
5. Wystawienie zaświadczenia o udzieleniu pomocy *de minimis*,
6. Zgłoszenie pomocy do UOKiK poprzez system SHRIMP.

Tym samym, dopełnienie powyższych formalności związanych z udzieleniem pomocy pozwoli na określenie terminu rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków w projekcie przed dniem zawarcia umowy o dofinansowanie projektu.

3 poszafien

DYREKTOR DEPARTAMENTU
Paweł Choraży

Do wiadomości: Pan Marek Kalupa, Dyrektor Departamentu Koordynacji i Wdrażania Funduszy UE